
Referanse: MKR/AU 14/21

Arkivsak: 17/00345-4

Saksdokumenter:

Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering
Vår problematiske arv_Prismet_Jørgensen_Barth Hake
Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme-2020
Fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme MKR - IRN
Uttalelser 22. juli 2022

Kirkens arbeid mot rasisme og religiøs ekstremisme

Sammendrag

Mellomkirkelig råd har på ulikt vis opp gjennom historien tatt oppgjør med rasisme og ekstremisme i kirken og i samfunnet. Dette arbeidet må stadig revitaliseres og aktualiseres i møte med utviklingen i kirke og samfunn. Rasisme, fremmedfrykt og ekstreme holdninger krever en strategisk, praktisk og teologisk respons fra Den norske kirke, med innspill til hvordan vi som troende kristne skal møte holdninger og handlinger som ikke er i samsvar med kristen tro og kravet til nestekjærlighet. MKR bes komme med slike strategisk, praktiske og teologiske innspill til vårt arbeid mot rasisme (herunder også antisemittisme) og religiøs ekstremisme.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til det videre arbeidet mot rasisme og religiøs ekstremisme i Den norske kirke: ...

Saksorientering

Bakgrunn

I forbindelse med tiårsmarkeringen av 22. juli uttalte både KR-leder og preses at kirken vil ta større ansvar for å motarbeide ekstremisme. STL kom med en uttalelse hvor religiøse ledes ansvar fremheves. Rasisme, antisemittisme og hat er økende flere steder i verden, også her hjemme.

KV har intensivert sitt arbeid med rasisme (<https://www.oikoumene.org/what-we-do/racism-discrimination-and-xenophobia>) og kom med en felles uttalelse sammen med Den katolske kirke i 2018 om «Xenophobia, Racism and Populist Nationalism in the Context of Global Migration» (<https://www.oikoumene.org/resources/documents/message-from-the-conference-xenophobia-racism-and-populist-nationalism-in-the-context-of-global-migration>)

Arbeidet mot rasisme og ekstremisme må følges opp og ligger til grunn for denne drøftingssaken i MKR. MKR har lang erfaring med arbeid mot rasisme, religiøs ekstremisme, antisemittisme og fremmedfrykt. Det begrunnes blant annet i kirkens teologisk begrunnede engasjement for menneskerettighetene (Se: «Sett undertrykte fri!», 2014) der særlig rasisme mot samer trekkes frem som et viktig arbeidsfelt for Den norske kirke. De senere år har MKR hatt et fokus på fremmedfrykt gjennom «Frykt ikke!»-arbeidet og ønsker å spisse deler av dette arbeidet mer inn mot arbeid med religiøs ekstremisme og rasisme. Arbeidet mot antisemittisme høres selvsagt også hjemme i denne sammenheng.

MKR og Islamsk Råds uttalelse fra 2011 er fortsatt aktuell. Den identifiserer kjennetegn på adferd og holdninger som kan lede til ekstremisme og foreslår hva religiøse ledere kan gjøre. Vi henter fram igjen denne uttalelsen og vil se om vi kan anvende den for å identifisere og bekjempe kristen ekstremisme i Norge. Ressursmateriellet fra Kirkelig dialogsenter i Oslo, «Sier vi» (2013 og ny, utvidet utgave i 2018), som ble utviklet på oppdrag fra MKR, er fremdeles aktuelt som inngang til kirkens arbeid på feltet (se vedlagte artikkel av Jørgensen og Hake for en introduksjon til tenkningen bak ressursmateriellet).

MKR inviteres til å komme med innspill til saken og gjerne foreslå konkrete tiltak. Feltet er omfattende, og det er derfor behov for innspill til hvordan saken bør avgrenses: hva brenner mest?

Det er tre spørsmål som innramning til innspillene i denne saken:

1. Hvordan arbeider kirken selvkritisk og praktisk med disse spørsmålene internt, blant sine egne medlemmer?
2. Hva kan kirken bidra med i arbeidet mot rasisme og ekstremisme i storsamfunnet?
3. Hvilke samarbeidspartnere (lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt) bør kirken se for seg i dette arbeidet?

For å utdype innramningen til saken kan følgende oppfølgingsspørsmål stilles:

- Hvordan kan kirken ta lærdom av erfaringer fra de som er blitt utsatt for rasisme og ekstremisme i vårt samfunn? Hvordan kan kirken bli en tillitsfull og troverdig samtalepartner og aktør på dette feltet?
- Hvordan kan vi avdekke og dermed forebygge kristen ekstremisme i Den norske kirke og blant andre norske kristne?
- Hvordan går vi i rette med rasisme og rasistiske holdninger blant våre egne medlemmer?
- Hvordan formidler vi kunnskap om strukturell rasisme i kirken og samfunnet?
- Hvordan kan vi konkret arbeide konstruktivt selvkritisk med rasistiske holdninger og strukturell rasisme i kirken og i samfunnet?
- Hvordan kan kirken være tydeligere i sitt arbeid med rasisme og hat mot spesifikke grupper i det norske samfunnet? Hvilke grupper er særlig utsatt?

- Hvordan tar vi oppgjør med rasistiske holdninger overfor minoriteter i det norske samfunn og overfor samer?
- Hvordan arbeider kirken med ekstremisme i andre tros- og livssynssamfunn?
- Hvilke ressurser og verdier sitter kirken med som kan bidra til regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme?